

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi koulujärjestelmän perusteista annetun lain 6 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että saamelaisten kotiseutualueella asuvalle oppilaalle voidaan peruskoulussa opettaa äidinkielen tunneilla sekä saamen että suomen kieltä. Säännös vastaa eduskunnan helmikuun 18 päivänä 1983 hyväksymässä

peruskoululaissa olevaa saamen kielen opetusta koskevaa säännöstä.

Laki on tarkoitus saattaa voimaan ensi lukuvouden alusta lukien.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan lapin-kieltä eli saamen kieltä oppiaineena voidaan peruskoulussa opettaa vain yläasteella ja tällöin erityiskurssina. Peruskouluasetuksen (443/70) 20 §:n 2 momentin mukaan voi yläasteen opetussuunnitelmaan kuulua lapinkielisten oppilaiden äidinkielen erityiskurssi valinnaisaineena. Lainsäädäntö ei tunne ala-asteella saamenkieltä oppiaineena. Sen sijaan voidaan peruskouluasetuksen 10 §:n nojalla opettaa eri oppiaineita saamen kielellä sekä ala- että yläasteella.

Saamen kielen opetuksen järjestämisen vakiinnuttamiseksi ja saamen kielen opetukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamisedellytysten parantamiseksi eräät Lapin kunnat pyrkivät perustamaan saamen kielen aineenopettajan virkoja. Saamenkielen aineenopettajan virkaa ei voida kuitenkaan perustaa ala-asteen saamenkielisen opetuksen tuntien varaan. Kunnan peruskoulun yläasteen tai yläasteiden tunnit eivät riitä täyttämään virkaan vaadittavia opetusvelvollisuustunteja. Myös lukion saamen kielen tunteja on pyritty ottamaan huomioon, mutta niidenkin

määrä on tällä hetkellä usein liian pieni. Opetusryhmiä ei ole opettajan puuttuessa voitu aina perustaakaan.

2. Esityksen merkitys ja taloudelliset vaikutukset

Kun saamen kielen opetuksen ulottamista peruskoulun ala-asteelle jo ensi syyslukukaudesta lukien voidaan pitää saamelaiskulttuurin ja kielen säilymisen ja edistymisen kannalta tarpeellisena, ehdotetaan, että voimassa olevaan koulujärjestelmän perusteista annettuun lakiin (467/68) lisättäisiin saamen kielen opetuksen järjestämiseksi säännös, joka vastaa eduskunnan hyväksymässä uudessa peruskoululaissa olevaa saamen kielen opetusta koskevaa säännöstä. Saamelaisten kotiseutualueella tarkoitetaan saamelaisvaltuuskunnasta annetussa asetuksessa (824/73) määriteltä saamelaisten kotiseutualuetta. Lakihdotuksen valtiolle aiheuttamien lisäkustannusten arvioidaan olevan enintään 180 000 markkaa vuodessa.

Edellä olevan perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

koulujärjestelmän perusteista annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään koulujärjestelmän perusteista 26 päivänä heinäkuuta 1968 annetun lain (467/68) 6 §:ään uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3, 4 ja 5 momentti siirtyy 4, 5 ja 6 momentiksi, seuraavasti:

6 §

 Saamelaisten kotiseutualueella asuvalle oppi-
 laalle voidaan opettaa äidinkielen oppiaineena
 saamen kieltä ja suomen kieltä, sen mukaan kuin
 opetussuunnitelmassa määrätään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta
 1983. Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan
 ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toi-
 menpiteisiin.

Helsingissä 26 päivänä huhtikuuta 1983

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Opetusministeri *Kaarina Suonio*